

Грабчук І.Л.,
д.е.н., доцент кафедри міжнародних відносин
і політичного менеджменту
Потапенко С.Р.,
студент групи МЕ-7
Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир

МІЖНАРОДНЕ РЕГУЛЮВАННЯ КРИПТОВАЛЮТ: БАЛАНС МІЖ ІННОВАЦІЯМИ ТА ПРОТИДІЄЮ ВІДМИВАННЮ КОШТІВ

З розвитком криптовалют світова фінансова система зіштовхнулася з новими складними викликами у сфері протидії відмиванню коштів (AML). Блокчейн-технології, на яких базуються криптовалюти, створюють нові ризики, оскільки транзакції можуть відбуватися без традиційного банківського контролю, що ускладнює, а в окремих випадках унеможлиблює ідентифікацію особи злочинця й походження коштів.

За даними «Chainalysis» [1] за останні два роки обсяг відмитих коштів зріс у кілька разів, адже злочинці використовують цифрові активи для переміщення грошових коштів між юрисдикціями, які не завжди мають однакові вимоги до AML. Така ситуація актуалізує питання адаптації правового регулювання та фінансового моніторингу до умов криптовалютного ринку, для забезпечення ефективної протидії відмиванню коштів і зниження ризиків для світової фінансової системи.

Також великою проблемою для розвитку AML в цьому напрямку є безпосередньо структура мережі криптовалют, адже технологія блокчейн, на якій базуються криптовалюти, дозволяє реєструвати кожну транзакцію, але не потребує розкриття особистих даних. Впровадження глобальних цифрових протоколів верифікації може допомогти, але такі рішення поки що є обмеженими за масштабом розповсюдження і ефективності.

Основною властивістю крипто-операцій є їх анонімність, яка є важливою характеристикою інструментів злочинів та найбільшим викликом для AML. Проблема стає ще серйознішою з розвитком децентралізованих фінансових платформ, «міксерів» та cross-chain мостів, що дозволяють змішувати

криптовалютні транзакції й анонімно переміщати кошти через різні блокчейни, що роблять їх відстеження надзвичайно складним завданням. Цей процес ще більше ускладнюється через поширення транскордонних угод та використання псевдонімів, що дозволяє учасникам приховувати своє справжнє місцезнаходження та особу. Це знижує ефективність традиційного моніторингу, який має за основу чорні списки, оскільки велика кількість незаконних транзакцій лишається поза радаром регуляторів.

На сьогодні регулятори активно працюють над адаптацією своїх заходів до сучасних обставин. Наприклад, США та Великобританія посилюють вимоги до звітності для великих транзакцій з криптовалютою та вводять нові зобов'язання для криптовалютних компаній – реєструвати та вручну верифікувати всіх клієнтів. Закони, прийняті в Сполучених Штатах, такі як «Responsible Financial Innovation Act» (RFIA) [2], спрямовані на комплексне регулювання ринку криптовалют й посилення контролю.

Країни ЄС також посилюють регулювання на ринку криптовалют. Наприклад, 5-та Директива ЄС [3] поширюється на біржі криптовалют і постачальників цифрових гаманців та вимагає запроваджувати процедури KYC і повідомляти про підозрілі транзакції.

Але регулятори не завжди можуть вплинути на децентралізовані платформи, оскільки такі платформи не контролюються однією конкретною юридичною особою і можуть оминати національне законодавство. Проблеми, пов'язані з відсутністю централізованого контролю та поширенням транскордонних операцій, ставлять перед регуляторами задачу знайти нові способи боротьби з відмиванням коштів. Сучасні технології, як наприклад аналіз блокчейн-транзакцій і застосування алгоритмів штучного інтелекту, можуть значно покращити алгоритми виявлення схем відмивання коштів, але вони потребують значних інвестицій, ретельного дослідження та створення правової бази для їх застосування.

1. Список використаних джерел:

1. Chainalysis. Crypto Money Laundering Report Chainalysis. 2024. URL: <https://www.chainalysis.com/blog/2024-crypto-money-laundering/>
2. Responsible Financial Innovation Act: Bill S.4356 of the 117th Congress. U.S. Senate. 2022. URL: <https://www.congress.gov/bill/117th-congress/senate-bill/4356>
3. Directive (EU) 2018/843 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing. Official Journal of the European Union, L 156, 19.06.2018, pp. 43–74. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018L0843>